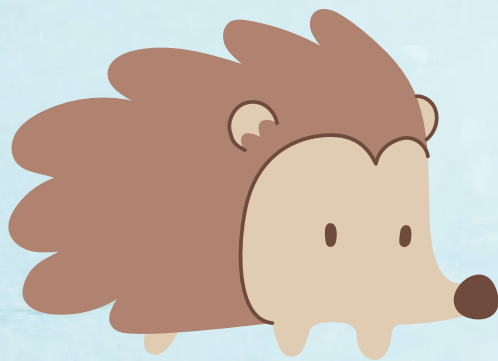
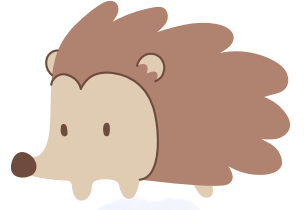

S-**VIHKO**
Etsi S siilin
kanssa

Tekijät: puheterapeutit Rina Tiala, Ella Bäcklund, Nora Hermansson
Kuvat: Canva, Pixabay, Papunet, Super coloring, oma arkisto
Lasten ja nuorten terapiapalvelut, Turku

Harjoitteluinfo

- Harjoittelu voidaan aloittaa lapsen ollessa 4-5-vuotias.
- Säännöllinen harjoittelu on tärkeää, mielellään joka päivä (vähintään 4-5 kertaa viikossa).
- Harjoittelussa laatu ja säännöllisyys ovat tärkeämpää kuin määrä, jo 5-10 minuuttia päivässä riittää.

- Harjoittelun ei tarvitse olla tylsää! Harjoituksia kannattaa liittää peleihin tai leikkeihin tai muuhun lapselle mieluisaan tekemiseen.
- Vihkon lopusta löytyy harjoittelukalenteri. Voitte sopia palkinnosta, kun olette harjoitelleet tietyn määrän.
- Lasta ei voi pakottaa harjoittelemaan. Jos lapsi ei vielä innostu harjoituksista, voi niitä kokeilla myöhemmin uudelleen.

Joissain vihkon harjoittelupeleissä tarvitset oman nopan ja pelinappulat. Kyseiset pelit ovat merkitty viereisellä symbolilla.

Miten S tuotetaan:

- Kielen kärki nousee ylätuhampaiden taakse hammasvallille.
- Kielen on oltava leveä, ja keskellä on pieni vako, jotta ilma ei karkaa kielen laidoilta.
- Ylä- ja alahampaiden välissä on pieni rako, eikä kieli tule suusta ulos.
- S:n sihinä onnistuu, kun ilma pääsee virtaamaan kielen keskeltä vakoa pitkin.

Väärät ääntämistavat:

S-äänne ei tulisi ääntyä niin, että:

- kieli on hampaiden välissä
- kielen kärki on alahampaista vasten
- hampaat ovat yhdessä

S-harjoittelun vaiheet

Siirry seuraavaan vaiheeseen vasta sitten, kun hallitset edeltävän vaiheen harjoitukset.

KÄYTÄN S:ÄÄ PUHEESSA

OSAAN KÄYTTÄÄ S:ÄÄ LAUSEISSA

OSAAN KÄYTTÄÄ S:ÄÄ SANOISSA

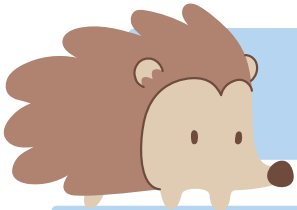
OSAAN TUOTTA S-TAVUJA ILMAN T:TÄ

OSAAN YHDISTÄÄ S:N VOKAALIIN

OSAAN TUOTTA S:N SIHINÄÄ

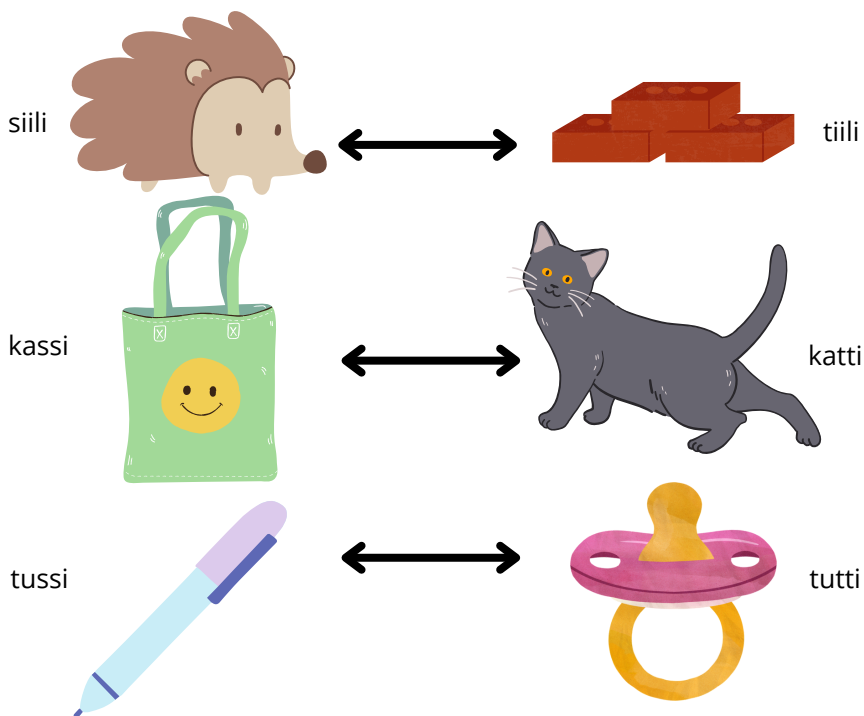
HALLITSEN KIELEN JA LEUAN LIIKKEET

KUULEN S:N SANOISSA

S-äänteen kuuloerotelu

Minimiparit: kumman sanan sanon?
Aikuinen sanoo, lapsi näyttää.

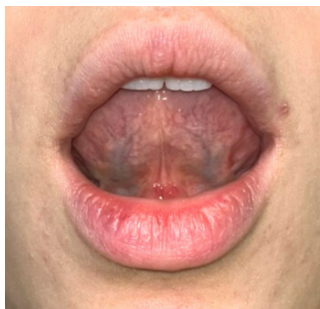
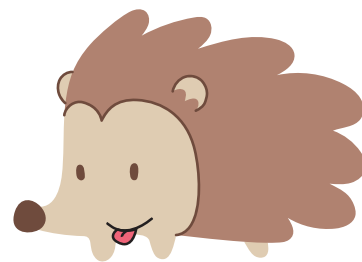

1. Sanonko hassusti vai oikein? Aikuinen sanoo sanoja välillä hassusti, esim. "houtut", välillä oikein.
2. Aikuinen sanoo sanoja ääneen. Kuuluuko sanassa S vai ei?

Kuuloerotelua voi harjoitella arjen tilanteissa esimerkiksi ulkona tai kirjan kuvia katsellessa.

Kielijumppa

Nosta kieli ylähammasvallille yläetuhampaiden taakse. Pidä kieli paikallaan aluksi hetken ja lisää pikku hiljaa pidon kestoa, kun harjoitus onnistuu. Muista pitää suu auki. Katso tähän murovinkki alta!

Liikuta kieltä etuhampaiden takana ylös-alas. Muista pitää suu auki ja leuka paikallaan.

Liimaa kieli hammasvallille ja pidä kieli paikallaan sillä aikaa kun liikutat leukaa ylös-alas.

Nosta kielen reunat ylös "kouruksi" ja pidä samalla kielen kärki rentona. Muista pitää kieli irti huulista.

Murovinkki

Mikäli kielen ylösnosto on harjoittelun alussa hankalaa, eikä kieli löydä oikealle paikalle, laita rengasmuro ylähampaiden taakse ja pidä sitä sitten paikallaan kielen avulla. Kun muroa on pidetty paikallaan hetki, sen saa syödä. Toista vähintään 10 kertaa.

Apuvälineet

Kielijumppaliikkeissä leuan ja kielen kuuluu liikkua erillään. Mikäli harjoittelu on vaikeaa, voi leukaa auttaa pysymään paikallaan apuvälineitä käyttäen.

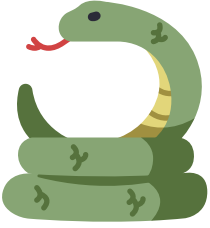
Laita tuki poskihampaiden väliin tarpeeksi sivuun, ettei se tule kielen tielle. Tuen pitää pysyä paikallaan koko ajan. Tukena voi käyttää esim. pitkänmallista kapeaa mutta korkeaa Lego-palikkaa, hammasharjan vartta, paksua kynää tai jopa omaa sormeaa.

Harjoittele peilin edessä!

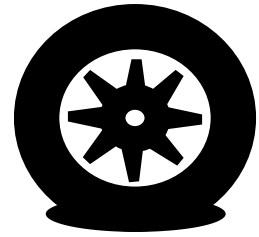
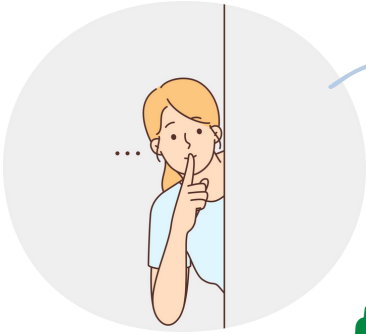
S-äänteen etsiminen

S-ääntettä aletaan etsiä mielikuvien avulla.

- Miltä käärme kuulostaa?
- Miltä kuulostaa kun hysyttelee?
- Miltä tuuli kuulostaa kaislikossa?
- Houkutellaan kissaa: ks ks ks
- Ilma karkaa renkaasta: pssss

Tuki hampaiden väliin tarvittaessa!

Pilliharjoituksia

Pillin avulla voidaan etsiä S:n paikkaa suussa. Laitetaan pilli pystyasennossa etuhampaiden väliin kevyesti niin että se osuu hammasvalliin. Nostetaan myös kieli hammasvallille ja tehdään siihenää. Pillistä tulisi kuulua vihellystä.

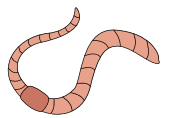
Harjoitus auttaa havaitsemaan, että ilmavirta tulee siihenää tuottaessa oikeasta paikasta eli kielen keskeltä, eikä kielen laidoilta.

Kissanviikset: Laitetaan pilli kevyesti poikittain etuhampaiden väliin ja kielenkärki hammasvallille. Pilli auttaa kielen pysymään oikealla paikalla, jos S ääntyy muuten hampaiden välistä, ns. interdentaalisesti.

S:n yhdistäminen vokaaliin

Auta siiliä ja ystäviä pääsemään kiviä pitkin kastemadoille. Joka kivellä sanotaan joko S tai vokaali. Lopuksi sanotaan koko tavu.

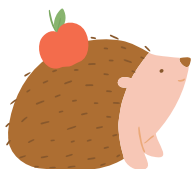
SA

SE

SI

SÄ

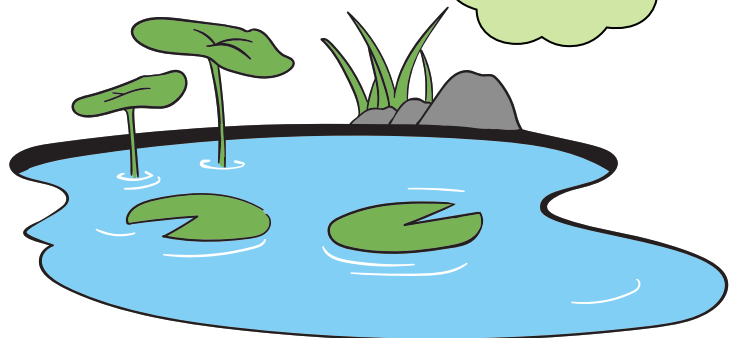
S:n yhdistäminen vokaaliin

A path of green clouds containing various Finnish words starting with 'S' and a vowel, leading to a pond. The words are: SAA, SÄÄ, SII, SÖÖ, SUU, SOO, SEE, SYY, AAS, ASS, IIS, ISS, ÄÄS, ÄSS, ÖÖS, ÖSS, UUS, USS, OOS, OSS, EES, ESS, YYS, YSS, SSA, SSÄ, SSI, SSO, SSU, SSÖ, SSY, SUUS, SOOS, SEES, SAAS, SIIS, SÖÖS, SÄÄS, SÄÄS, SIIS, SÖÖS, SUUS, SOOS, SEES, SYYS.

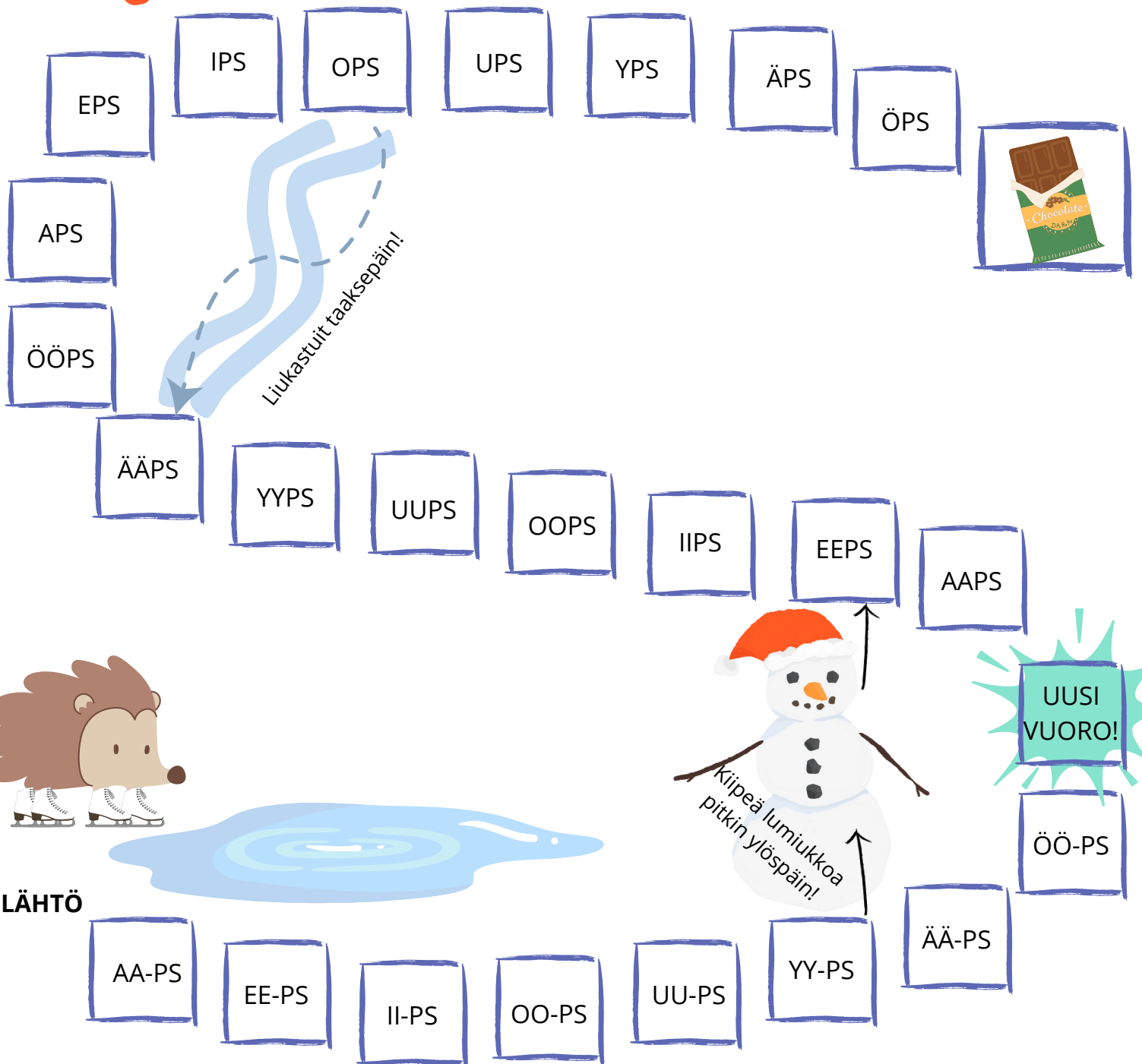
OIKOTIE!

Ohjaa siili lammelle. Heitä noppaa ja toista pilvellä olevat S-harjoitukset.

S:n yhdistäminen vokaaliin

S-ääne tavun lopussa. Siili seikkailee jäisellä luisteluradalla. Auta sitä pääsemään suklaan luo!

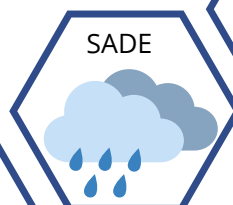
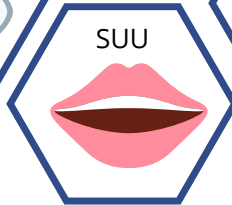
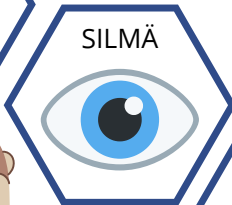
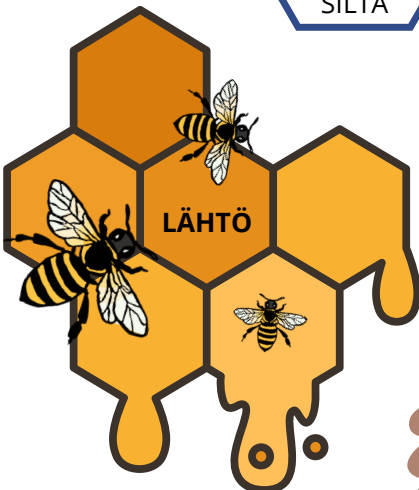
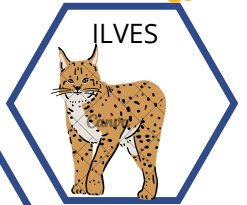
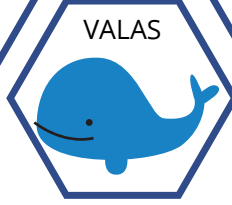
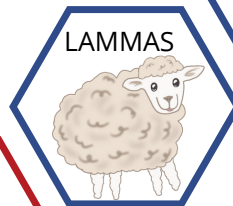
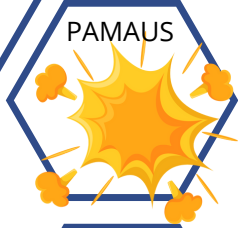
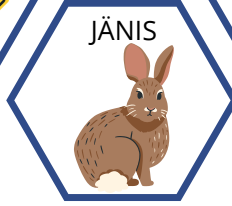
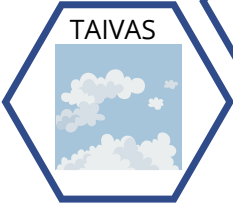

LÄHTÖ

S-äänteen liittäminen sanoihin

Harjoittele S-äännettä sanan alussa ja lopussa.

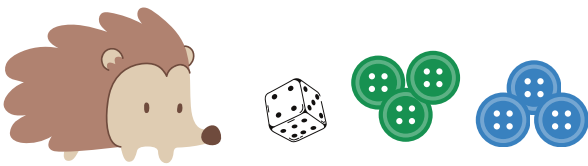
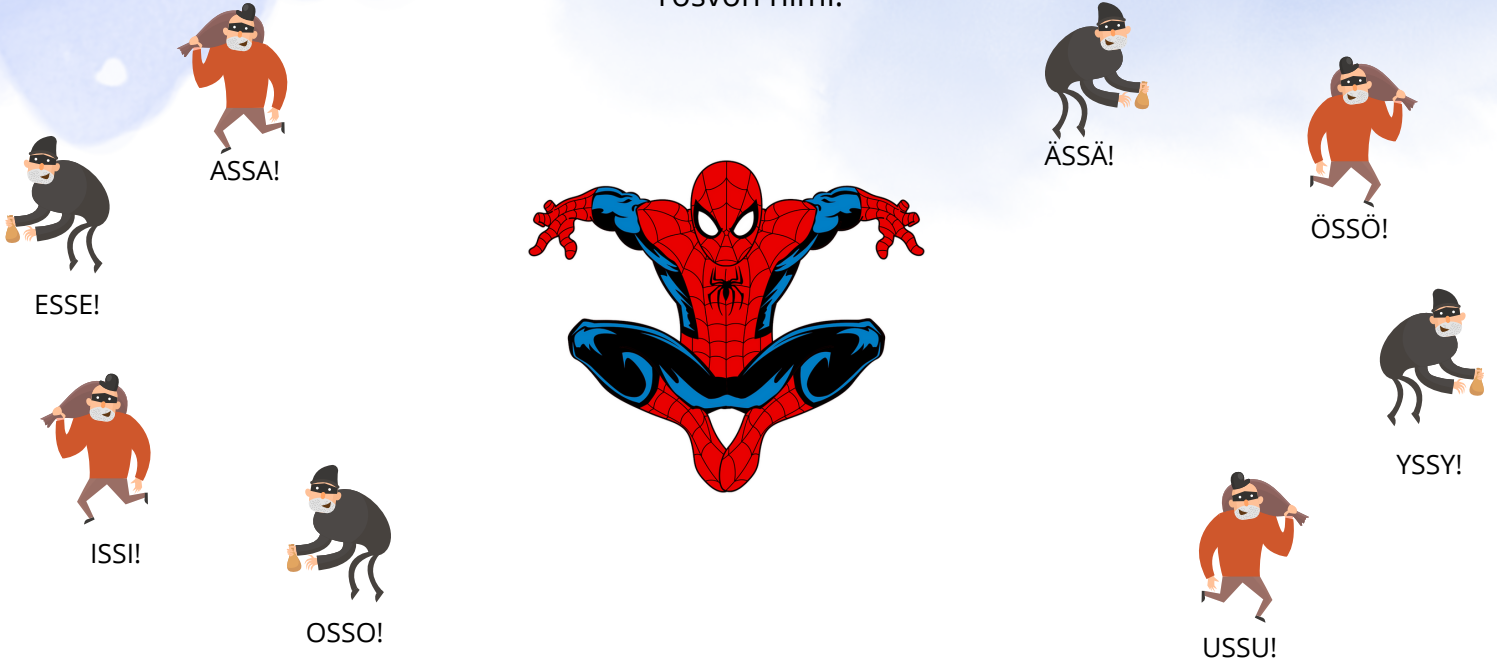
Auta siiliä pakenemaan ilkeitä ampiaisia! Nimeä matkan varrella olevat sanat.

S-äänne sanoissa

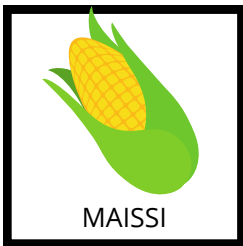
Harjoittele S-äännettä ensin tavujen keskellä, sitten sanojen keskellä.

Pyydystä rosvot piirtämällä viiva hämähäkkimiehestä rosvoon. Kun rosvo on otettu kiinni, sano rosvon nimi!

Tarvitsette nopan ja pelimerkit, esim. 6 nappia. Heittäkää noppaa ja toistakaa nopan silmäluvun näyttämä sana. Koittakaa saada oma pelimerkki joka sanan kohdalle.

1

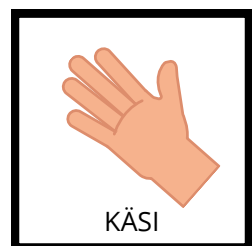
MAISSI

2

HASSU

3

KÄSI

4

ISÄ

5

MYSSY

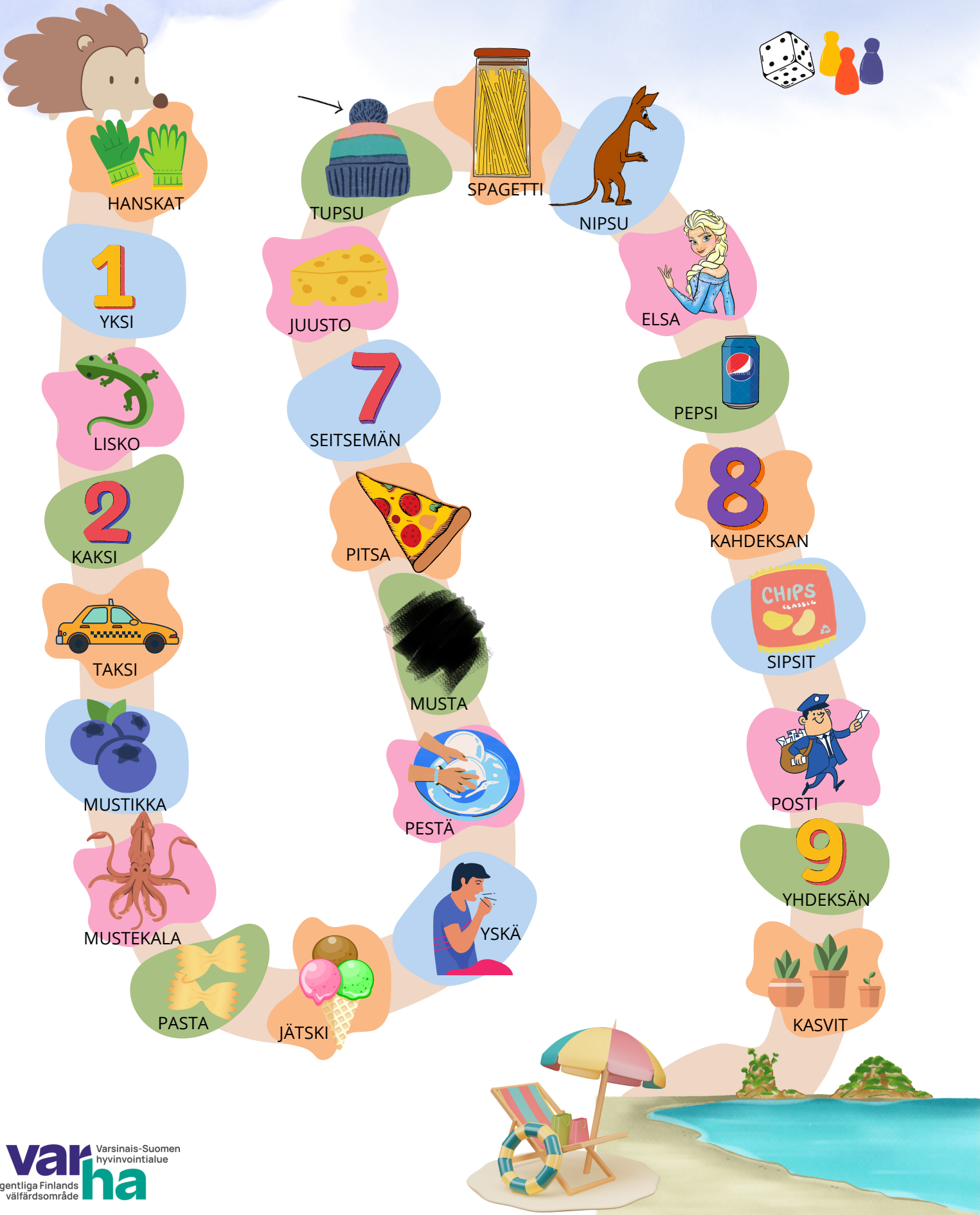
6

VESSA

S-äänne konsonanttiyhdymissä

Mitä asioita siili löytää matkalla rannalle? Toistakaa konsonanttiyhdyvät sanoissa tarkasti.

S-äänteen liittäminen lauseisiin

Kun S onnistuu sanoissa, on aika siirtyä lauseisiin. Aloita yhdistämällä kaksi S-alkuista sanaa S-kaupassa:

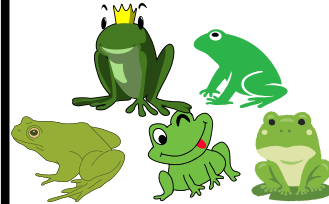
Kokeile seuraavaksi pitempiä lauseita:

Siili syö salaattia.

Kissa pissaa vessaan.

Viisi sammakkoa istuu.

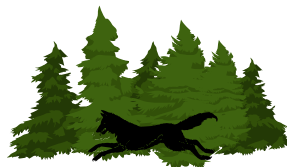
Possu peseytyy mudassa.

Valas sukeltaa alas.

Poliisi tanssii yksin.

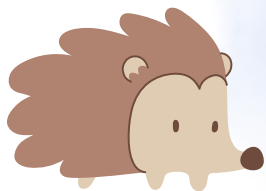
Susi juoksee metsässä.

Kuningas on viisas.

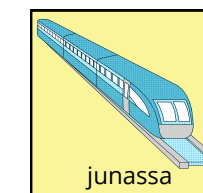
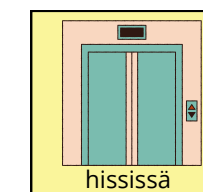
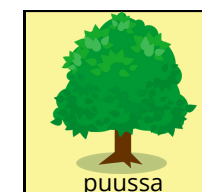
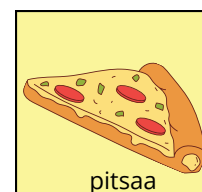
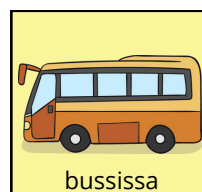
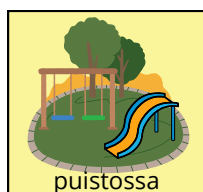
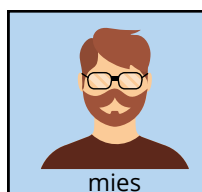
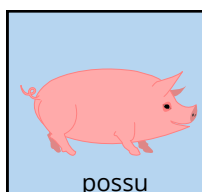
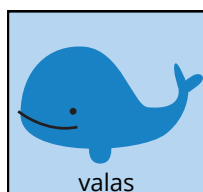
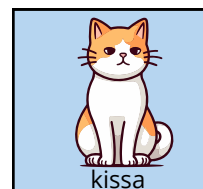
Hämähäkkimies syöksyy seitistä.

S-äänne lauseissa

Muodosta hassuja lauseita S-sanoista. Valitse yksi sana joka väristä ja muodosta lause. Onko lause hassu vai ei? Voiko näin oikeasti tapahtua?

Jos haluat tehdä lauseista yllättävämpiä, voit leikata kuvat ja muodostaa kolme eri pinoa ja nostaa yhden kuvan joka pinosta.

S-äänteen yleistäminen puheeseen

Uuden äänteen yleistäminen puheeseen kestää jonkin aikaa.

Sopikaa yhdessä tietty hetki, kun lasta saa muistuttaa käyttää uutta S:ää (esimerkiksi pelihetki, automatka, lukuhetki, iltapala).

Harjoittelun lisäksi lapsen oma motivaatio on tärkeää. Kehu aina, kun lapsi käyttää uutta äännettä puheessaan.

Tärkeämpää on kuitenkin kuunnella, mitä lapsi sanoo, kuin sitä, miten hän sen sanoo.

Laulakaa jotain tuttua lorua tai laulua ja kiinnittäkää huomiota S-äänteeseen esim. "Pienet sammakot".

Pelatkaa kotoa löytyvää peliä ja kiinnittäkää huomiota S-sanoihin pelin aikana, esim. Alias, muistipeli tai Piirrä ja arvaa.

Laiva on lastattu S-sanoilla tai S-lauseilla.

Laskekaa numeroita niin, että S kuuluu.

S-äänne loruissa

SATU MENI SAUNAAAN,
PISTI LAUKUN NAULAAN.
SATU TULI SAUNASTA,
OTTI LAUKUN NAULASTA.

SISI-SISILISKO JA PIENI
SIILI-SISKO .
SIENEN ALLA ASUSTAA

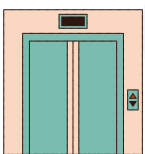

KIS, KIS, KISSANPOIKA!
KISSA TANSSI JÄÄLLÄ.
SUKAT, KENGÄT
KAINALOSSA,
HIENO PAITA PÄÄLLÄ.

VESIHIISI SIHISI
HISSISSÄ.

Ssss

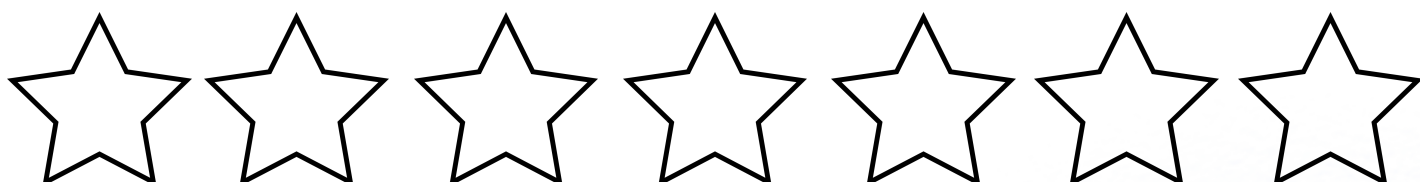
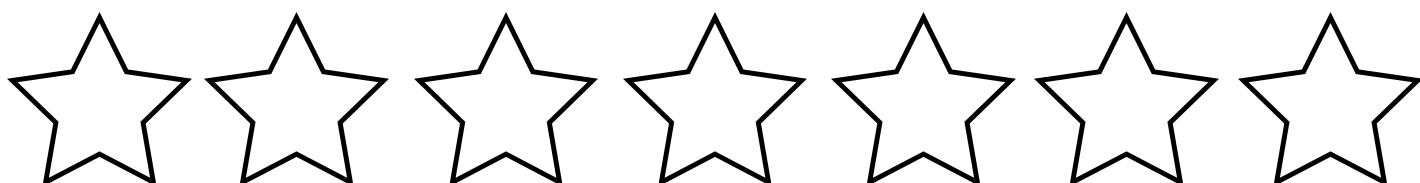
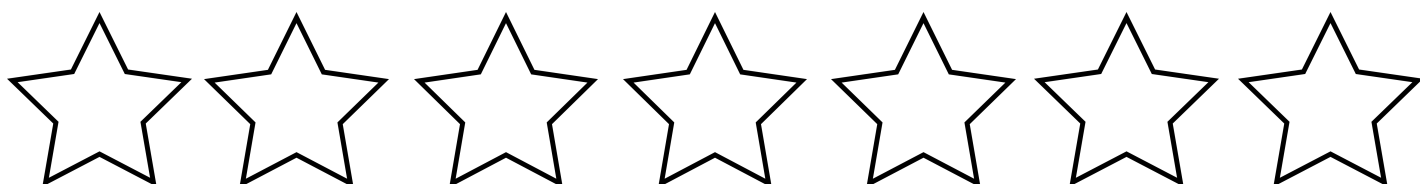
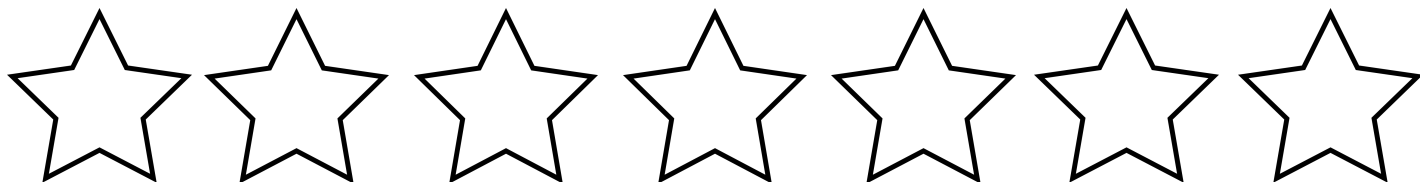

SIMPANSSI SANOI: KAS,
TUOSSA ON ANANAS.
NYT ISTUU SIMPANSSI PUUSSA
ISO ANANAS SUUSSA.

Siili haluaa palkita sinut
S-äänteen oppimisesta!

Harjoittelukalenteri

Väritä tähti tai liimaa tarra joka harjoittelukerran jälkeen. Voitte sopia palkinnosta, kun olette harjoitelleet tietyn määrän.

